

Sygn. akt II Cz 627/13

POSTANOWIENIE

Dnia 20 stycznia 2014r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy II Wydział Cywilny - Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Janusz Kasnowski (spr.)

Sędziowie: SO Barbara Jankowska - Kocon

SO Aurelia Pietrzak

po rozpoznaniu w dniu 20 stycznia 2014r. w Bydgoszczy na posiedzeniu niejawnym sprawy z wniosku

Dyrektora Izby Celnej w T. (wierzyciela) przeciwko

K. F. (1) (dłużnikowi)

o egzekucję świadczenia pieniężnego

na skutek zażalenia wnioskodawcy (wierzyciela)

na postanowienie Sądu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 3 lipca 2013r. w sprawie

XII Co 4234/13

postanawia:

zmienić zaskarżone postanowienie poprzez uchylenie zarządzenia Komornika Sądowego M. B. działającego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy z dnia 15 kwietnia 2013r. w sprawie KMO (...) o odmowie przyjęcia sprawy.

Na oryginale właściwe podpisy.

Sygn. akt: II Cz 627/13

UZASADNIENIE

Wierzyciel Skarb Państwa – Dyrektor Izby Celnej złożył skargę na zarządzenie Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy M. B. z dnia 15 kwietnia 2013 r. w przedmiocie odmowy przyjęcia sprawy i zwrotu administracyjnych akt egzekucyjnych z odpisem tytułu wykonawczego w sprawie (...) przeciwko dłużnikowi K. F. (2). W uzasadnieniu skarżący zaznaczył, że na skutek zbiegu egzekucji i dalszemu powierzeniu jej łącznego prowadzenia Komornikowi Sądowemu, przekazał mu odpis tytułu wykonawczego, albowiem oryginał pozostaje w dyspozycji administracyjnego organu egzekucyjnego kontynuującego postępowanie w zakresie składników majątkowych, których zbieg nie dotyczył.

Komornik Sądowy w odpowiedzi na skargę wniósł o jej oddalenie wskazując, iż wszczęcie i kontynuowanie postępowania w trybie egzekucji sądowej jest możliwe wyłącznie w oparciu o oryginał tytułu wykonawczego.

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2013 r. Sąd Rejonowy w Bydgoszczy oddalił skargę wierzyciela.

W uzasadnieniu Sąd w pierwszym rzędzie przytoczył treść art. 773 § 1 kpc, po czym wskazał, iż postanowieniem Sadu Rejonowego w Bydgoszczy z dnia 6 marca 2013 r. w sprawie XII Co 1758/13 został rozstrzygnięty zbieg egzekucji sądowej i administracyjnej, a dalsze łączne prowadzenie postępowania egzekucyjnego powierzono komornikowi sądowemu. W wyniku tego wierzyciel przekazał akta egzekucji administracyjnej w części obejmującej zajęcie rachunku bankowego dłużnika komornikowi sądowemu, dołączając do akt odpis tytułu wykonawczego.

Zdaniem Sądu odpis tytułu wykonawczego nie spełnia wymogów określonych w art. 797 kpc. W tym zakresie odwołał się do postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 12 czerwca 1996 r. (III CZP 61/96, OSNC 1996, nr 10, poz. 132) gdzie w uzasadnieniu stwierdzono, że niedołączenie tytułu wykonawczego udaremnia wszczęcie postępowania egzekucyjnego i – jako brak formalny wniosku – zobowiązuje organ egzekucyjny do podjęcia czynności w trybie art. 130 § 1 w zw. z art. 13 § 2 kpc. Sąd zwrócił także uwagę na wyrok naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 11 stycznia 2007 r. (II OSK 146/06, LEX nr 341247), w którym wskazano, że tytułem wykonawczym jest tylko oryginał. Tytuł wykonawczy, będący podstawą egzekucji administracyjnej jest bowiem dokumentem urzędowym, niezbędnym do wszczęcia i prowadzenia tegoż postępowania. Tytułem wykonawczym jest tylko oryginał, co daje istotne gwarancje ochrony praw dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym. Dokument ten wystawiony przez wierzyciela na podstawie art. 26 § 1 ustawy z dnia 16 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, musi spełniać enumeratywnie wskazane przez ustawodawcę elementy, o jakich mowa w art. 27 tej ustawy. Jeżeli nie spełnia on ustawowych wymogów organ egzekucyjny zwraca tytuł wykonawczy wierzycielowi (art. 29 § 2 ustawy).

W ocenie Sądu, wobec dołączenia do akt jedynie odpisu tytułu wykonawczego, Komornik Sądowy zasadnie wezwał do przedłożenia jego oryginału, po czym odmówił przyjęcia sprawy do prowadzenia i zwrócił akta egzekucyjne wraz tym odpisem.

Sąd Rejonowy wskazał, że Komornik związany jest wyłącznie przepisami Kodeksu postępowania cywilnego. Ponadto wyżej wymieniona ustawa nie zawiera regulacji zbieżnych z postanowieniami art. 96 ust. 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe zawierającymi możliwość wystawienia dalszych tytułów egzekucyjnych. Wprawdzie art. 31 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przewiduje możliwość sporządzenia przez organ egzekucyjny odpisu tytułu wykonawczego, oznaczając cel, któremu ma służyć i jego liczbę porządkową, a także określając kwotowo zakres zlecenia, jednakże tylko dla organu rekwizycyjnego, którym nie jest komornik sądowy prowadzący dalsze łączne postępowanie egzekucyjne po zbiegu.

Zdaniem Sądu administracyjny organ egzekucyjny przekazujący po rozstrzygnięciu zbiegu akta sprawy egzekucyjnej do dalszego prowadzenia powinien załączyć do nich oryginał tytułu wykonawczego, na podstawie którego egzekucja została wszczęta. Skoro zaś wierzyciel tego nie uczynił, brak jest możliwości dalszego prowadzenia przez Komornika postępowania egzekucyjnego w oznaczonym zakresie w trybie egzekucji sądowej.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł wierzyciel Skarb Państwa – Dyrektor Izby Celnej w T. domagając się jego uchylecia oraz zasądzenia na jego rzecz kosztów postępowania. W uzasadnieniu wierzyciel wskazał, że oryginał tytułu wykonawczego powinien pozostać w jego aktach egzekucyjnych, gdyż Komornik Sądowy, w skutek wystąpienia zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej, został wyznaczony do kontynuowania egzekucji rozpoczętej przez wierzyciela, nie zaś do wszczęcia nowego postępowania egzekucyjnego, tylko w zakresie, w jakim zbieg dotyczył. Oryginał ten jest natomiast niezbędny celem prowadzenia działań egzekucyjnych przez wierzyciela z pozostałych składników majątkowych dłużnika, nieobjętych zaistniałym zbiegiem. Z tego względu przekazanie oryginału tytułu wykonawczego byłoby nieracjonalne.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Zażalenie podlegało uwzględnieniu. Istotnie, podstawą wszczęcia postępowania egzekucyjnego jest oryginał tytułu wykonawczego, jednakże w niniejszej sprawie, po rozstrzygnięciu zaistniałego zbiegu, zadaniem Komornika było kontynuowanie postępowania rozpoczętego przez wierzyciela, nie zaś jego wszczynanie na nowo. Wynika to chociażby z tego, iż w punkcie 2 postanowienia z dnia 6 marca 2013 r. Referendarz sądowy w Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy pozostawił w mocy wszystkie dotychczasowe czynności egzekucyjne związane z zajęciem rachunku bankowego dłużnika dokonane przez Dyrektora Izby Celnej w T.. Zatem nie przekonuje pogląd, że w niniejszej sprawie zastosowanie ma art. 797 § 1 kpc, który dotyczy wymagań wniosku egzekucyjnego. Nie ulega zaś wątpliwości, że wszczęcie egzekucji administracyjnej nastąpiło na podstawie ważnego tytułu wykonawczego wystawionego przez samego wierzyciela według ustalonego wzoru, co wynika z treści art. 26 ustawa z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (tekst jednolity – Dz. U. 2012 r., poz. 1015 ze zm.).

Nadto zauważyć należy, co niedostatecznie uwzględnił Sąd Rejonowy, iż wierzyciel prowadził postępowanie egzekucyjne w administracji wobec dłużnika nie tylko z rachunku bankowego, ale także z innych jego składników majątkowych. W części nieprzekazanej Komornikowi Sądowemu działania egzekucyjne są nadal prowadzone wobec dłużnika na podstawie oryginału administracyjnego tytułu wykonawczego. W tej sytuacji uznanie, że wierzyciel winien przekazać Komornikowi akta sprawy wraz z oryginałem tego tytułu prowadziłoby do istotnego ograniczenia jego możliwości w wyegzekwowaniu zobowiązania. Wierzyciel byłby wówczas zmuszony dokonać wyboru, czy prowadzić dalej egzekucję administracyjną z innych składników majątkowych dłużnika, czy też zaniechać tych działań przekazując oryginał tytułu Komornikowi, aby ten prowadził egzekucję jedynie z rachunku bankowego dłużnika. Taka sytuacja, związana z koniecznością dokonania wyboru mogłaby odnieść negatywny skutek dla interesów wierzyciela. Dlatego też wierzyciel, w toku prowadzonego przez siebie postępowania, realizując treść postanowienia o zbiegu egzekucji, wystawił odpis tytułu wykonawczego i doręczył go Komornikowi, jednocześnie zachowując oryginał tego dokumentu celem kontynuowania egzekucji administracyjnej. W tym kontekście trzeba zwrócić uwagę na fakt, iż ustawa o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – w przeciwieństwie do rozwiązania przyjętego w egzekucji sądowej – nie przewiduje możliwości wystawiania dalszych tytułów wykonawczych, posługuje się natomiast w niektórych wypadkach pojęciem odpisu tytułu wykonawczego. W ocenie Sądu Okręgowego nic nie stoi na przeszkodzie, aby w okolicznościach niniejszej sprawy dopuścić możliwość dalszego łącznego prowadzenia egzekucji przez Komornika w oparciu właśnie o urzędowy odpis administracyjnego tytułu wykonawczego. Takie rozwiązanie nie rodzi negatywnych konsekwencji dla dłużnika, albowiem skoro wierzyciel sam sporządza tytuł wykonawczy, to trudno zakładać, że w przypadku wykonania odpisu tego dokumentu zaistnieją jakiegokolwiek nieprawidłowości podważające jego treść. W takim wypadku są raczej podstawy do przyjęcia, że odpis taki stanowi potwierdzenie ważności administracyjnego tytułu wykonawczego.

Uzasadnienia dla wyrażonego przez Sąd Okręgowy stanowiska można także poszukiwać w najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego. W postanowieniach z dnia 16 maja 2013 r. (IV CSK 637/12, LEX nr 1365721) i z dnia 24 października 2013 r. (IV CSK 21/13, LEX nr 1388475) Sąd ten, kierując się racjonalnymi przesłankami, wyraźnie wskazał, że urzędowo poświadczony odpis administracyjnego tytułu wykonawczego może stanowić podstawę wpisu hipoteki przymusowej w księdze wieczystej. Wprawdzie powyższe orzeczenia odnoszą się do innego zagadnienia, jednakże dokonanie wpisu hipoteki przymusowej w księdze wieczystej, podobnie jak prowadzenie egzekucji przeciwko dłużnikowi, ma doniosłe znaczenie prawne. Złagodzenie rygoryzmu formalnego w postępowaniu wieczystoksięgowym dla wierzyciela prowadzącego działania na kilku płaszczyznach w celu uzyskania zaspokojenia wierzytelności, który nie może uzyskać dalszego tytułu wykonawczego, należy postrzegać jako rozwiązanie, które powinno znaleźć odpowiednie zastosowanie ze względów praktycznych również w sądowym postępowaniu egzekucyjnym, w sytuacji takiej, jak w niniejszej sprawie.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc w zw. z art. 397 § 2 kpc w zw. z art. 13 § 2 kpc zmienił zaskarżone postanowienie poprzez uchylenie zarządzenia Komornika Sądowego M. B. działającego przy Sądzie Rejonowym w Bydgoszczy z dnia 15 kwietnia 2013 r. w sprawie KMO (...) o odmowie przyjęcia sprawy.